

foto: AMB

ALEXANDRU ECOVOIU

Alexandru Ecovoiu (1943, București) este autorul mai multor romane: *Călătoria* (Albatros, 1984), *Saludos* (EST, 1995 – premiul Uniunii Scriitorilor din România, premiul Observator München, reeditare Gramar, Polirom), *Stațiunea* (EST, 1997 – premiul Academiei Române), *Sigma* (Cartea Românească, 2002 – premiul Asociației Scriitorilor din București), *Ordinea* (Polirom, 2005), *După Sodoma* (Polirom, 2012 – premiul Filialei București Proză a Uniunii Scriitorilor).

A semnat de asemenea și două volume de povestiri: *Fuga din Eden* (Albatros, 1984), *Cei trei copii Mozart* (Cognitum, 2001).

Scrierile lui au fost publicate de edituri din Spania, Germania, Franța, Serbia, precum și de reviste literare din Columbia, Mexic sau Olanda. ■

ALEXANDRU ECOVOIU

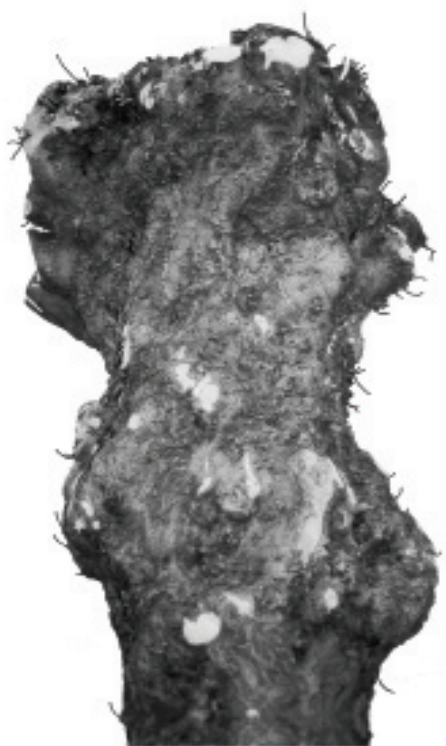
Marote

Marchizul era cel mai detașat; nu mereu. Senin, spunea că este pregătit să plece oricînd din Vergo. Chiar dispărea cu lunile din oraș, era văzut prin cafenelele și muzeele metropolei, la Opera Imperială; putea oricînd să moară în capitala tinereții sale; acolo ar fi vrut. În Vergo ajunsese în urmă cu mulți ani, destui, într-un autoexil temporar, care se tot prelungise; simțise atunci nevoia unei regăsiri de sine, risipise prea mult din darurile ce-i fuseseră hărăzite; rigoarea, unul dintre acestea, era mai mult o amintire; marchizul se pierdea, tot mai des, în subiectivism; nu reușea, dacă i s-ar fi cerut, să-și facă un autoportret moral cît mai real; să și-l asume, mai ales, dacă, uneori, totuși izbutea o schiță. Hedonismul, nedus chiar pînă la depravare, îl secătuisese cu încetul, îl apropiase – marchizul simțise, la un moment dat – de o moarte lentă, fără dureri fizice chinuitoare, doar mental insuportabile, mai ales în stadiul preagonic, cînd încă mai exista un dram de rațiune. Se dezmeticise la timp ori avusese doar impresia. Se ascunsese în Vergo, ferit de nenumăratele plăceri ce-i făcuseră, la urma urmei, viața dacă nu un rai, cel puțin o grădină a desfătărilor; căutase iubiri imposibile, nici o femeie nu i se păruse potrivită; nu fusese un crai, deși așa îl socotiseră unii, fusese un căutător; așa cum atîția încercau să afle în junglă sau în ținuturi înghețate aur ori diamante, el căuta la serate, la concerte ori prin cafenele, sufletul pereche. Pe care nu avea cum să-l afle vreodată, pentru că

tocmai el și-l pierdea, cu încetul, pe al său. Dintr-un studios, cum se dovedise în primii ani ai studenției, plin de ambiții, disciplinat – un posibil savant, peste ani – derdelușul vieții îl îndreptase, tot mai amețitor, spre alte adevăruri, fie ele și false, cum pudicii, bigoții și nevolnicii le numeau; ei nu le atinseseră ori gustaseră, le adulmecaseră, cel mult; judecau în necunoștință de cauză, ei erau cei care falsificau înțelegerea lumii, așa cum era aceasta, de fapt: strălucitoare, soioasă cu lustru, doritoare de veselie, după tristeți ancestrale, optimistă fără țel, tolerantă față de mizerii, anesteziată parțial – pentru a suporta totul – de alcool, sex, drog, trezită, tot parțial, de cîntec, de dans, dusă, de toate la un loc, la extaz; cine își putea dori mai mult? El, marchizul; vroise femeia ce nu se ivise de nicăieri; și-a dat seama, la un moment, că era incompatibil cu o asemenea făptură; nu ar fi avut aer destul lîngă o ființă pe măsura celei gîndite, ar fi părăsit-o după scurtă vreme; ar fi plecat ea singură. Creierul imposibilelor lui iubiri nu era prins doar între cele opt oase ale capului, ci era rătăcitor prin tot trupul: rațiunea cobora în vîrful degetelor, cînd acestea atingeau un sîn, apoi în palme; cînd carnea pătrundea o altă carne, mintea, atîta cîtă mai rămînea atunci, cobora în vîntrele altei ființe, o boare de gîndire numai; în timpul juisării, nici atît: un vid în care era omorîtă și ultima rațiune, vreme de cîteva clipe: era uitat și alfabetul, nu mai existau cifre, foame, sete, viață, moarte; un abis, o cădere în infern sau o coborîre în rai; rațiunea revenea obosită; adormea odată cu trupul; dulcele somn păcătos de după.

Marchizului nu-i revenise pe de-a-ntregul mintea, odată cu fuga lui din capitală; asta nu însemna că era nițel scrîntit, nebun nici atît; îl ajungeau din urmă aduceri aminte, dar mai nimic din simțirile de odinioară. Doar în trecătoare străfulgerări, în chitina unghiilor de la arătătoarele ambelor mîini încă rămăsese un ireprimabil, uneori, impuls ce apropia unghie peste unghie, într-o mișcare ce strivea, cu grijă, un coș imaginar – real cîndva – aflat pe pometul unei june care aproape că îl făcuse din om neom, demult, parcă într-un alt veac. Aceea fusese, poate, iubirea mult căutată, dar o strivise – neprețuind-o îndeajuns – odată cu acea mică aglomerare sebacee; rămăsese însă momentul, într-o memorie periferică; ceea ce rațiunea pură – termen folosit de un filozof pe care marchizul îl divinizase cîndva – nu putea să rețină și să reinterpreteze decît vag, erau tocmai circumstanțele, iar senzația aproape deloc; acolo, în substanța celor două unghii, exista mai multă memorie decît în toată piftia cerebrală; în podul palmelor, marchizul simțea, uneori, căldura unor sîni fără greutate, imateriali, neatinși de vreme; palmele lui se gîndeau, din cînd în cînd, la ei; coapsele se bucurau de amintirea unor atingeri de alte coapse,

trupul părea mai trăitor decît își închipuia marchizul, degeaba rațiunea dinții îl îndemnase, cîndva, să fugă de ceea ce nu-i fusese chiar oricui dat să guste: plăceri dulci ori otrăvitoare. Scăpase; letale erau gîndurile, omorau perfid, secătuiiau creierul, Herm, expert, zicea, cînd se iveau prilejul, că, dimpotrivă, acestea îl înviorau. Ezitățile, dilemele, angoasele, în condițiile în care marchizul ar fi părăsit Vergo, fugind invers acum, s-ar fi risipit, măcar în parte; în capitală, numai în orașul acela. Poate, întors acolo, ar fi întîlnit cine știe ce babe adormite ori arțăgoase, pe la vreo serată, la care s-ar fi întîmplat, mai mult ca intrus, să ajungă; vreuna dintre bătrînele acelea s-ar fi putut să fie chiar juna de odinioară, acum uscată și acră, care nu mai avea să și-l amintească.

Acolo ori într-o galerie de artă sau într-un fotoliu, la Opera Imperială, ar fi vrut marchizul să sfîrșească brusc, savurînd ca odinioară – însă de pe un palier aparte, ca un estet mai exigent acum – sublimul, după o rafinare instantanee, proprie: marchizul omorît de esențe chiar de el distilate, redistilate. Chiar și în una din cafenelele aflate în centrul vechi ar fi vrut să moară, sorbind, odată cu aroma fierturii, stropul de coniac vărsat în ceașcă, pentru a mai reduce din fierbințeală și pentru a mai potența ușor drogul.

Oricare ar fi fost finalul, creierul ar fi murit primul; atunci putea fi declarat decesul. Un fals. Pentru că o vreme, lucru știut, unghiile creșteau încă; în substanța lor, împinsă de rădăcini, exista memorie, amintirea nopții în care storseseră de pe obrazul junei coșul abia perceptibil: marchizul ar fi supraviețuit propriei sale morți, ipostază aberantă, dar susținută și de memoria firelor de păr – încă multe, o coamă; și acestea păstrau în creșterea lor post, de asemenea dovedită, amintirea unor mîngîieri pe care rațiunea pură, dusă pentru totdeauna, nu le putuse reține; marchizul avuse-se parte de atingeri duioase peste frunte, peste pletele pe care le purta odinioară, degete lungi și fine se strecuraseră prin părul ce începuse, de timpuriu, să albească; fiecare falangă lăsase urme pe care firul încă le memora; fir lîngă fir.

Darul acela aparte – rigoarea – risipit în anii nebuni, nu-i fusese, pînă la pierderea lui, de prea mare folos. Marchizul nu descoperise, pînă atunci, ceva epocal, nici nu lansase ipoteze pe care alți neîmpliniți să le considere geniale. Ar fi ajuns, probabil, prin stăruință, într-un scaun al Academiei, nemuritor, cum era socotit, cu o notă șugubăț-peiorativă, oricare dintre membrii ilustrului lăcaș.

*

Cei șapte, opt care se vedeau joi seara în casa lui Bernar, astronomul, chibițau pe marginea unui joc ce nu era al lor; puteau fi, cel mult, piese pe care nu le mai muta nimeni, jocul înțepenise; erau vii într-un timp mort. Rotițele unui ceasornic neștiut s-ar fi putut, cine știe cînd, să se învîrtească mai repede ori mai încet, arătînd timpul cel adevărat, pe care ei îl măsurau doar cu ornicele lor pămîntene, convinși că mecanismele acelea, răspîndite mai peste tot, obiectivizau – în pofida impreciziei lor – scurgerea vremii. Poate, pacienții lui Herm, cu gîndirea lor extrem de obosită iar uneori mult prea vioaie, găsiseră o scurtătură, înțelegînd aproape instantaneu ceea ce cugetele care se socoteau normale nu pricepeau. Probabil, tocmai din pricina aceasta unii oameni

păreau că își pierd mințile. Poate că, de fapt – aparent marcați – de abia atunci și le regăseau cu adevărat ori, din motive neștiute, ajungeau să-și folosească aproape întreg creierul sau chiar pe tot, nu doar zece la sută din posibilitățile acestuia, cum bine știa, din școală, directorul stabilimentului. Cei internați aflaseră – se putea presupune – unii cu încetul, alții brusc, care era adevărata față a lucrurilor. Aceea niciodată văzută. Doar imaginată. Pacienții lui Herm, dacă s-ar fi mers pe o asemenea probabilitate, nu erau, în primul rînd, credibili, puteau îndruga orice. Zăpăcind destui dintre oamenii cu mintea întreagă care plecau urechea; nebuni și unii, și alții, o sminteală generală, în Vergo, de cînd venise nenorocirea. Fericirea, după cum zicea unul dintre gemeni, poetul. Nu îi publica nimeni poeziile; le copia pe foi de hîrtie colorată și le oferea cunoscuților; dar cu cine nu se cunoștea în urbe? Numai hîrtii cu strofele lui mai peste tot, călcai pe ele, se lipeau de tălpi; de suflete, deloc, nu aveau nici o noimă versurilor; cuvinte. Atunci cum de gemenii – unul bard, celălalt romancier, tot nepublicat și el – erau totuși admiși în așa-zisul club? Pentru că, uneori, puteau auzi voci pe care numai cei care încearcă să plămădească ficțiuni le puteau distinge. Percepeau un fel de dicteuri; glasuri – precizau ei – care veneau de undeva dintr-o memorie cosmică. Divină ori diavolească; și una și alta, pentru că întâlneau în cărțile de căpătîi ale lumii, atîta sublim și atîta mizerie – la un loc, de cele mai multe ori – încît s-ar fi putut zice că nu era decît o treabă de scrib așternerea lor, acesta ridicînd o ureche spre cer și coborînd pe cealaltă spre iad: nu făcea decît să fixeze pe argilă, pergament și, mai nou, pe hîrtie, cuvinte doar de el auzite. Un ales. Un pedepsit, pentru că nu era deloc lesne să tot fii chemat să ascuți, de nenumărate ori, ceea ce te făcea din om, neom. Pentru că, la urma urmei, nu era decît o scrînteală asta cu scrisul. Niște mitomani, toți scribii ăștia; poeți, cum le zicea unora, povestași, altora; nici cei care scriau piese de teatru nu erau mai breji. Artiști! Umbrelă sub care, chemați și nechemați, se vîrau țîpînd, mai toți, că nu sînt înțeleși, că le este foame, frig, că vinul e prea scump și viața le e prea scurtă! Gemenii din Vergo aveau mîncare destulă, vin, dar nu prea beau; aveau un așternut, slujbă, erau angajați poștei, munceau, cîștigul era pe măsură. Dar nu erau chemați, aleși. Nu auzeau vocea, vocile. Ar fi dat orice să le audă, ar fi renunțat amîndoi la slujbe, la îndestulare, s-ar fi apropiat mai mult de Vusek, singurul care, probabil, i-ar fi crezut și înțeles cît de cît; erau toți trei ai tuturor și ai nimănui: posibili pacienți ai sanatoriu-lui, după o vreme – era de părere Herm. Îi studia în avans, deja întocmea o cazuistică generată de comportamentul celor doi condeieri. Era susținătorul lor, el îi aduse la întrunirile de la Bernar;

le consolidase poziția, spunând că artiștii au uneori viziuni de care restul oamenilor sînt lipsiți; important era să descifrezi ceea ce, de multe ori, se afla sub semnul unui cod: pentru asta, mai spunea Herm, existau tot felul de exegeți – istorici literari, critici, mai ales – care, de multe ori, se străduiau să deslușească, dincolo de intențiile autorilor, adevăratul miez al lucrurilor. Herm nu era literat; altfel încerca el să afle adevăruri ancestrale ori viitoare, dezvăluite, spontan, mai întîi, gemenilor; noaptea erau mai toți scribii bîntuiți de himere; cei mai mulți în ceasurile acelea aveau siguranța sau numai impresia că le disting, la puțina lumină a unei lămpi de taină; ascultau, totodată, atunci, neantul. Vidul. Vid era doar în mințile unora, degeaba își încordau aceștia auzul. Herm mai avea puțin și scria chiar o poveste, tot tălmăcind și răstălmăcind, în sinea sa, semne ce, oricum, nu îi erau nici ipotetic destinate. Era psihiatru, avea alte mijloace pentru a întoarce pe față și pe dos comportamentul oamenilor de tot felul. Nici unul dintre cei adunați la Bernar nu era, după părerea lui Herm, pe deplin sănătos, din oricare dintre aceștia putea face un pacient. Știa că în lume existau cabinete de psihanaliză. În capitală erau cîteva. El însuși mersese la multe ședințe acolo, fără să spună cine este; un biet nefericit din dragoste, lăsase să se înțeleagă, afectat, totodată, de o afacere falimentară. Aproape distrus sufletește, mental și financiar. Dezastru. Și-a inventat povestea iubirii blestemată, a zămislit-o și pe aceea a eșecului comercial, a luat, cît a crezut de cuviință, din comportamentul pacienților săi și s-a dus, statornic, să fie descusut. A prins repede cum stăteau lucrurile; nu totul, desigur; era el medic, însă unii dintre cei care îl chestionau erau chiar membri ai Academiei Imperiale. Imperiale, pentru a fi deosebită de tot felul de alte academii, exista una și de gastronomie. Putea, mai studiind, mai mergînd incognito la cabinetele din capitală, să afle destule, chiar mai multe decît un duhovnic. Un contraduhovnic ce urma să afle din răspunsurile-concluzii, primite de la psihiatrui-duhovnici, tainele unei îndeletniciri ce se dovedea, în primul rînd, bănoasă. Cabinetele erau pline. Oameni întregi la minte, dar hărțuiți de problemele vieții, plăteau pentru a deșerta saci doldora de necazuri reale ori numai închipuite. Un pastor punea doar rar întrebări, păcătosul venit la spovedanie spunea singur tot. Sau aproape. La cabinet, interogatoriu. Erăi întrebăat despre ceea ce nici nu-ți trecuse vreodată prin cap. Așa, pe scurt, se scotea, într-o cămăruță, răul din minte. Chiar și din suflet, dar nu prea – era ferit acolo; din tenebre, năpădea, în răstimpuri, un cuget ascuns, al inimii, al unghiilor, al palmelor, cum i se întîmpla marchizului, zăpăcind iarăși capul. Cam așa. Ce mai, Herm se simțea în stare să citească, fie și incomplet, pe oricare dintre companionii săi.

Dintr-o anume deformare profesională, făcea asta de mult, nu atât de aplicat însă ca maestrul din capitală. Intrase și el, precum aceștia, fie și numai la un colț, în mintea pacienților sanatoriului, unii aproape ermetici. Bernarzii, cum îi numise Vusek pe deștepții orașului adunați joia în casa astronomului, erau, în vanitoasele lor ieșiri la rampă, mai expuși, Herm găsea mereu o fisură; membrii clubului i se păreau aproape distractivi, nesimțitori la o jupuire, fără dureri, a creierului. Trebuia scos la lumină ceea ce era dedesubt; făcuse, deja, nenumărate incizii maieutice minții celor doi gemeni; aceștia, fabulând, ofereau scenarii, chiar dacă nu asta își propuneau. Debitau cam tot ce le trecea prin minte; comici în registru grav, puteau, după așteptările lui Herm, dacă nu să dea soluții, măcar să producă emulație în interiorul grupului. ■

[fragment
dintr-un roman în lucru]